

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci žalobcu: **M.**, .bytom N., proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa ústredie**, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 12483-3/2011-BA zo 16. marca 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. júla 2011, č. k. 11S/41/2011-46, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 27. júla 2011, č. k. 11S/41/2011-46, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 27. júla 2011, č. k. 11S/41/2011-46, zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne číslo 12483-3/2011-BA zo 16. marca 2011, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Považská Bystrica č. 700-0911451410-GC04/10 z 28. októbra 2010, ktorým bolo žalobcovi predpísané poistné na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity (ďalej len „poistné“) v celkovej sume 3567,70 € za obdobie september 2009 až september 2010, lebo je samostatne zárobkovo činnou osobou (ďalej len

„SZČO“) napriek tomu, že od 16. júna 2009 je konateľom spoločnosti P., S., predtým P., S. (ďalej len „spoločnosť“).

Krajský súd dospel k záveru, že existencia oprávnenia advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti je podmienená jeho zápisom do zoznamu advokátov Slovenskej advokátskej komory a až do času, kým nebol vyčiarknutý zo zoznamu je považovaný za SZČO pre potreby zákona o sociálnom poistení a z toho dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), pričom vznik a zánik poistenia sa viaže na podmienky uvedené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Na výkon advokátskej činnosti je oprávnený len advokát zapísaný do zoznamu advokátov, bez ohľadu na formu, ktorou môže advokát vykonávať advokáciu (§ 12 zákona o advokácii) a práve vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať túto činnosť. S výkladom žalobcu, týkajúcim sa ustanovenia § 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii sa krajský súd nestotožnil, pretože podľa jeho názoru ním nie je daná právomoc Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“) na rozhodovanie o tom, či je advokát SZČO. Vydanie potvrdenia musí predchádzať rozhodnutie príslušného orgánu, ktorým je v danom prípade podľa zákona o sociálnom poistení len žalovaná. SAK vydáva len záväzné potvrdenie o tejto skutočnosti a preto toto potvrdenie považoval za právne irelevantné. Krajský súd sa s názorom žalovanej stotožnil, pričom námietky žalobcu nepovažoval za také, ktoré by zvrátili závery žalovanej.

Proti rozsudku krajského súdu včas podal odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov zruší a vec vráti na ďalšie konanie. Podľa žalobcu rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tvrdil, že prvostupňový súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vôbec sa vo veľmi stručnom odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s námietkami a argumentmi navrhovateľa. Ako jediný spoločník a konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným nebol oprávnený vykonávať advokáciu samostatne, vo vlastnom mene a na vlastný účet a preto nie je možné považovať ho za SZČO. Advokáciu môže vykonávať len prostredníctvom spoločnosti, v jej mene a na jej účet. Namietol i záver krajského súdu, že potvrdenie SAK zo dňa 7. septembra 2009 je právne irelevantné, lebo podľa § 70 ods. 2 písm. k/ zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii SAK vydáva potvrdenie o skutočnosti, či advokát je SZČO podľa osobitného predpisu. Také potvrdenie je záväzné pre

každého a rešpektujú ho aj ostatné orgány verejnej správy (daňový úrad, zdravotná poisťovňa). Prvostupňový súd podľa neho poprel základné atribúty demokratického a právneho štátu, a to vládu práva a právnu istotu. Tvrdil, že o právnej irelevantnosti určitého zákonného ustanovenia, ktoré je jasné, určité a zrozumiteľné, môže rozhodnúť výlučne Ústavný súd Slovenskej republiky. Žalobca na podporu svojich námietok poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/7/2009 zo dňa 30. marca 2010, v ktorom najvyšší súd vyslovil názor, že postavenie konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným (§ 15 ods.6 zákona o advokácii) spôsobuje u advokáta dočasný zánik oprávnenia na výkon advokácie a preto v zákonných ustanoveniach nemá oporu argumentácia žalovanej, že zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení a tým nezaniká ani povinné nemocenské a dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 tohto zákona. Prvostupňový súd tak výrazným spôsobom zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces garantovaný článkom 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež do práva na ochranu vlastníctva garantovaného článkom 20 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 1 Dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd.

Žalovaná sa vyjadrila, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne nové námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia, ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia a preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania v medziach žaloby, v súlade s § 250ja ods.2 OSP bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

V konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovanej žalobca namietal nesprávne právne posúdenie otázky, či advokát ako konateľ spoločnosti s r.o. má naďalej postavenie SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení

Námietky, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu boli v zásade zhodné s námietkami, ktoré žalobca uplatňoval už v konaní na súde prvého stupňa.

Podľa názoru najvyššieho súdu už správny orgán a následne aj súd prvého stupňa sa s týmito námietkami žalobcu vysporiadali, pričom odvolací súd už vyslovenú argumentáciu považuje za relevantnú, výstižnú a dostatočnú. Žalovaný ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobca, ktorý od 16. júna 2009 vykonáva činnosť advokáta ako spoločník a zároveň konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii, je naďalej SZČO, pričom bolo dostatočne zrozumiteľne a jasne ozrejmene, že v danom prípade nedošlo k zániku povinného sociálneho poistenia podľa § 21 Zákona o sociálnom poistení. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil, že *§ 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO na účely tohto zákona* a upravuje tak aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať advokáciu ako takú. Nositeľom tohto oprávnenia môže byť len subjekt, ktorému toto oprávnenie bolo udelené. Teda výlučne fyzická osoba, môže byť zapísaná v zozname advokátov, hoci zákon advokátovi následne umožňuje, aby právne služby poskytoval napríklad aj prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným. Je len jedno oprávnenie na vykonávanie advokácie a je udeľované výlučne advokátovi, bez ohľadu na formu výkonu advokácie. Práve od statusu advokáta, ktorému takéto oprávnenie bolo udelené, teda nie od konkrétnej formy výkonu advokácie, sa v zmysle § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení odvíja postavenie SZČO. Žalobcovi oprávnenie na vykonávanie činnosti ako také ani v dôsledku zmeny formy výkonu advokácie nezanklo. Je len osobitným zákonom limitovaný v tom, že túto činnosť nemôže súčasne vykonávať samostatne, keď si sám zvolil, že advokátske služby bude poskytovať prostredníctvom s.r.o. Žalobcovi po celý čas status advokáta zostáva, je zapísaný v zozname advokátov, ktorý SAK vedie, svoje profesijné označenie je povinný podľa zákona o advokácii používať aj v prípade, že právne služby poskytuje prostredníctvom združenia, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným a až k nemu, následne, pripája meno združenia alebo obchodné meno spoločnosti. Domnienka žalobcu, že z dôvodu, že od 16. júla 2009 nebol oprávnený vykonávať advokáciu samostatne ako fyzická osoba, nie je možné považovať ho naďalej za SZČO na účely zákona o sociálnom poistení, je preto mylná.

Rovnako ako žalobcovi napriek zmene formy výkonu advokácie zostal zachovaný status advokáta podľa zákona o advokácii, zostal mu zachovaný aj status SZČO na účely zákona o sociálnom poistení. Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie

mu zanikne zo zákona 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý tento jeho príjem nebude prevyšovať 12-násobok vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení. V danej právnej veci boli pre určenie vymeriavacieho základu žalobcu ako povinne nemocensky a dôchodkovo poistenej SZČO rozhodujúcim obdobím roky 2008 a 2009, za ktoré žalobca vykázal v daňovom priznaní k dani z príjmov fyzickej osoby príjmy zo samostatnej zárobkovej činnosti a preto mu v zmysle ustanovenia § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za obdobie od 1. septembra 2009 do 1. septembra 2010 povinné nemocenské a dôchodkové poistenie trvalo. Žalobca preto jednoznačne nesprávne vo svojom odvolaní konštatuje, že nie je a nikdy nebol povinný platiť predpísané poistné. Práve naopak, z dôvodu, že u žalobcu nedošlo k zániku jeho postavenia ako SZČO a ani k deklarovaniu príjmu za rozhodné obdobie, ktorý by bol nižší ako zákonom ustanovená suma, povinné nemocenské i dôchodkové poistenie žalobcu trvalo naďalej.

Žalovaný správny orgán sa s potvrdením vydaným SAK, riadne vysporiadal a náležite odôvodnil, prečo ho nezohľadnil, a následne aj prvostupňový súd rovnako jasne a zrozumiteľne odôvodnil, prečo a z akých dôvodov na toto potvrdenie neprihliadal. Potvrdenie SAK nemá podľa zákona o sociálnom poistení ani podľa zákona o advokácii ani podľa iného zákona vplyv na zánik oprávnenia vykonávať advokáciu a tým ani na zánik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia žalobcu, a preto ani správny orgán ani prvostupňový súd nepochybili, ale naopak, postupovali správne, keď uvedené potvrdenie na účely zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia žalobcu podľa zákona o sociálnom poistení vyhodnotili ako právne nevýznamné.

Pokiaľ žalobca poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžso/7/2009, odvolací súd uvádza, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu išlo o ojedinelé rozhodnutie.

Odvolací súd dáva do pozornosti aj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. I. ÚS 290/2010-8 zo dňa 7. septembra 2010, kde v obdobnej právnej veci už bola riešená otázka základných práv advokáta v súvislosti s aplikáciou práva sociálneho zabezpečenia na zánik a trvanie účasti SZČO na povinnom poistení.

Odvolací súd nezohľadil dôvod zakladajúci porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces chráneného článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky a tiež článkom 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Krajský súd svoje rozhodnutie

riadne a výstižne odôvodnil a rozhodujúce právne otázky správne právne posúdil, pričom odôvodnenie jeho rozhodnutia je logické a vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo žalobca v konaní nebol úspešný a žalovaný nárok na náhradu trov konania nemá.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská